

svědčičti zda zarážky jsou v dostatečném počtu a v dobrém stavu a případné závady odstraniti, a pokud snaží se vinu převaliti na orgány druhé, neuplatňuje tu okolnosti právně závažné, poněvadž případné spoluzavinění osob jiných nemůže zjištěné zavinění obžalovaného vyloučiti. Nehledě k tomu, potvrdili svědkové H. a U., že hlásiti a postarati se o potřebné zarážky bylo povinností obžalovaného. Není proto dán ani důvod zmatečnosti čís. 4 Šu 281 tr. ř. Bezdůvodnou zmateční stížnost i tohoto obžalovaného bylo proto zavrhnouti.

Čís. 1541.

Házení kamenů do místnosti.

Skutková podstata zločinu podle Šu 85 písm. b) tr. zák. předpokládá po stránce subjektivní, že úmysl pachatelův směřoval k tomu, by způsobil vlastníku věci, činem dotčené, majetkovou újmu.

Nezáleží na tom, zda bylo nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí přivoděno pachatelovou činností o sobě, či z poškození pochodícího stavu věci, již se činnost dotkla.

(Rozh. ze dne 12. března 1924, Kr II 456/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 13. července 1923, pokud jím stěžovatelé byli uznáni vinnými zločinem zlomyslného poškození cizího majetku podle Šu 85 písm. b) tr. zák.

Důvody:

S hlediska formálního zmatku čís. 5 Šu 281 tr. ř. uplatňuje stížnost, že nejsou uvedeny žádné důvody pro výrok, že stěžovatelé poškodili majetek Viktora S-y zlomyslně, a že je závažný rozpor mezi tím, co v této otázce jednak vyslovuje rozsudkový výrok, jednak uvádějí rozhodovací důvody. Avšak z obsahu statí, již stížnost tyto výtky rozvádí, je zřejmo, že stížnost nenapadá onen výrok o zlomyslnosti stěžovatelů jako výsledek skutkově zjišťovací činnosti nalézacího soudu, jako výraz jeho volného přesvědčení o tom, k čemu úmysl stěžovatelů směřoval, nýbrž že jej napadá jako výrok činnosti právně posuzující, jako výsledek právních úvah nalézacího soudu o tom, zda skutková náležitost pachatelovy zlomyslnosti jest splněna tím, co bylo v rozhodovacích důvodech zjištěno o směru a obsahu vůle stěžovatelů. Vždyť stížnost ani netvrdí, že nalézací soud, zkoumaje a rozhoduje, zdali a jaký úmysl stěžovatelů jest výsledky hlavního přelíčení prokázán, postupoval způsobem, který je stížen některou z vad v čís. 5 Šu 281 tr. ř. vypočtených, nýbrž srovnává to, co rozhodovací důvody berou o úmyslu obžalovaných za prokázáno, s napadenou větou rozsudkového výroku, a dokazuje, že ona zjištění nenaplní pojmu zlomyslnosti. Dotčené vývody nedoličují tudíž číselně dovolávaného formálního zmatku čís. 5 Šu 281 tr. ř., nýbrž poukazují ku hmotněprávní námitce, že odsuzující výrok není ohledně znaku zlomyslnosti opodstatněn skutkově zjišťovacími výroky rozhodovacích dů-

vodů. Vývody uplatňují takto věcně zmatek dle čís. 9 písm. a), po případě dle čís. 10 Šu 281 tr. ř., jichž se stížnost i výslovně dovolává touže námitkou a dalšími námitkami, že zjištěné jednání stěžovatelů nezakládá skutkové podstaty zločinu podle Šu 85 písm. b) tr. zák., jelikož nebezpečí pro tělesnou bezpečnost a zdraví odpůrců stěžovatelů nebylo přivoděno poškozením věcí, jež bylo způsobeno kameny, stěžovateli hozenými, nýbrž výhradně samotným házením kamenů, a jelikož není prokázáno, že stěžovatelé toto nebezpečí nejen postřehnouti mohli, nýbrž skutečně postřehli, tudíž alespoň in eventum ve svůj úmysl pojali, pokud se týče, že o skutku stěžovatelů jakožto obyčejné hospodské pranci bylo při správném výkladu zákona uvažovati toliko s hlediska Šu 411 nebo Šu 431 tr. zák., v nejhorším případě s hlediska Šu 152 (správně asi 155 písm. a) tr. zák.), protože škody na majetku Viktora S-y, z činů stěžovatelů nastavší, nebyly stěžovateli rozváženy a zamýšleny. K této námitce budiž ihned na tomto místě podotčeno, že nalézací soud zjišťuje, že úmysl stěžovatelů nesměřoval pouze ku poškození odpůrců na těle, nýbrž i ku poškození majetku Viktora S-y. Ovšem stížnost hledí dotýčný předpoklad nalézacího soudu vyvrátiti dokazujíc, že škody na dveřích a na zdivu hostince S-ova jsou jen vedlejším účinkem jednání stěžovatelů, jichž úmysl nesl se prý směrem docela jiným a již si prý tohoto vedlejšího účinku svých činů ani neuvědomili. Než dotýčné vývody stížnosti nepočínají si způsobem, dle zákona jedině přípustným. Nedoličují, že nalézací soud dospěl k onomu závěru cestou dle čís. 5 Šu 281 tr. ř. vadnou, nýbrž vyčerpávají se v různých protiúvahách, takže nejsou než nepřipustným (§ 258 tr. ř.) brojením proti skutkovému zjištění-nalézacího soudu a tím proti volnému soudcovskému uvažování, jehož výsledkem a výrazem onen závěr jest. Netřeba tudíž přihlížeti k těmto vývodům, které se z rámce zrušovacího řízení vymykají a neprovádějí žádného, zejména ne dovolávaného zmatku čís. 10 po zákoně, nepodrobující právnímu rozboru skutkový děj napadeným rozsudkem zjištěný, nýbrž děj od něho odlišný, jaký si stížnost sama o své újmě sestrojuje.

Než i ostatní námitky stížnosti jsou pochybeny. Lze připustiti, že pro subjektivní stránku skutkové podstaty zločinu podle Šu 85 písm. a), b), c) tr. zák. nestačí pouhý úmysl, předsevzítí činnost, z níž pak objektivně nastane škoda na cizím majetku. To plyne již ze zločinné povahy této skutkové podstaty o sobě. Netřeba proto klásti — jak stížnost činí — důraz na to, že zákon užívá v §§ech 85, 87, 89 tr. zák. slova »zlomyslně« nebo »zlomyslnost« na místě slov »ze zlého úmyslu«, »úmyslně« a podobně. Vždyť i §§y 4, 8 tr. zák. používají slov »ze zlomyslnosti«, po případě »zlomyslník« zřejmě ve smyslu »ze zlého úmyslu«, po případě »osoba jednající se zlým úmyslem«. Slova »zlomyslně, zlomyslnost« nejsou zákonem zamýšlenou a chtěnou odchylkou od slov »zlý úmysl«, nýbrž jsou protikladem pojmu svévole, s nímž (vedle pojmů lehkomyšlnosti a nedbalosti) počítá předpis Šu 318 tr. zák. I svévolné činy jsou činy úmyslnými. Než svévolně jedná, kdo poškozuje cizí majetek toliko pro zábavu, s činem spojenou, aniž si uvědomuje, že z toho vzejde újma pro tělesnou bezpečnost nebo cizí majetek. Skut-

ková podstata Šu 85 tr. zák. jakožto podstata zločinná předpokládá však dle všeobecné zásady první věty Šu 1 tr. zák. zlý úmysl pachatelův. Jelikož pak ustanovení Šu 85 k úmyslu nepřímému nepoukazuje, dává se i pro obor tohoto ustanovení zlý úmysl za vinu jen tehdy, když před tím, než se něco předsevzalo neb opomenulo, nebo v době, kdy se to předsebralo neb opomíjelo, bylo zlo, jež jest se zločinem spojeno, přímo rozváženo a zamýšleno. V případě Šu 85 tr. zák. musí tudíž pachatel před svým jednáním anebo při svém jednání rozvážiti a zamýšleti, že z jeho jednání nastane škoda na cizím majetku. Pachatel musí sobě při činu býti vědom, že jím způsobí škodu na cizím majetku, a musí přes toto vědomí předsevzati čin, z něhož škoda taková pak vzejde. Možno proto souhlasiti s názorem stížnosti, že skutková podstata Šu 85 předpokládá po stránce subjektivní, že pachatelův úmysl směřoval k tomu, by způsobil vlastníku věci, pachatelovým činem dotčené, majetkovou újmu, by zničil aneb alespoň znehodnotil věc cizí a zmenšil takto majetnost této osoby. Než v tomto správném smyslu jest obsah a směr úmyslu stěžovatelů nalézacím soudem zjištěn. Rozhodovací důvody zjišťují, která část škod na dveřích a na zdivu hostince Viktora S-y byla způsobena tím, že obžalovaní — byvše z nálevny vyhostěni — házeli kamením na dveře hostince, a uvádějí pak, že nelze sice zjistiti, která jednotlivá poškození ten který obžalovaný způsobil, ježto však všichni čtyři obžalovaní jednali ve společném zlém úmyslu, že jest jim způsobenou škodu přičítati jako spolupachatelům společně. Ze souvislosti jest jasno, že nalézací soud tímto výrokem zjišťuje, že společný zlý úmysl čtyř obžalovaných směřoval ku poškození dveří a zdí hostince, na něž, po případě do něhož kamením házeli. Tomuto zjištění dostalo se — co do obsahu vůle stěžovatelů — přesnějšího výrazu první částí další věty rozhodovacích důvodů, že obžalovaným nešlo jen o to, by si zlost vylili na majetku hostinského, z jehož šenkovny byli právě vyklizeni, nýbrž i hlavně o to, by jejich odpůrci na těle vzali škodu. Poukazem na skutečnost, že stěžovatelé byli z hostince vyklizeni bezprostředně před tím, než začali hostinec kamenovati, odůvodňuje nalézací soud výrok, jakou pohnutkou byl vyvolán a veden jejich společný úmysl, dříve zjištěný, totiž úmysl poškoditi cizí majetek. Dle zjištěné pohnutky byly škody, stěžovateli úmyslně způsobené, odvetou za to, že hostinský nezamezil vyklizení stěžovatelů z hostince ostatními hosty. Zdůrazněním pohnutky dává nalézací soud nepochybný a jasný výraz svému přesvědčení, že stěžovatelům nešlo — pokud jejich úmysl směřoval ku poškození hostince — o pouhou zábavu, spojenou s takovým poškozováním (s házením kamenů), nýbrž že si byli vědomi, že věci, jejich činy dotčené, poškozením se znehodnotí způsobem, vyžadujícím více méně nákladných oprav, a že nejen přes toto vědomí, nýbrž přímo pro tento účinek, v majetnosti hostinského nastavši, předsevzali činy, jimiž hostinský na svém majetku utrpěl újmu. Ve výroku rozsudku obsažený výrok, že stěžovatelé poškodili majetek S-ův zlomyslně, je tudíž i při stížnosti hájeném výkladu zákona opodstatněn tím, co nalézací soud v rozhodovacích důvodech o úmyslu a pohnutce stěžovatelů zjišťuje. Že úmysl stěžovatelů směřoval dle tohoto zjištění ke způsobení škody na cizím majetku, totiž na hostinci Viktora S-y, není vyloučeno tím, že

směřoval současně také k tělesnému poškozování odpůrců, t. j. hostů, v hostinci přítomných. Možnost současného dvojího směru zlého úmyslu pachatele při jednotné činnosti lze tím méně popřít, jsou-li tu pohnutky pro obojí směr pachatelovy vůle (vždyť se chtěli stěžovatelé pomstít na odpůrcích, že je z hostince vyklidili, a na majiteli hostince, že tomu nebránil), jsou-li dále právní statky, obojím směrem zlého úmyslu dotčené, na tomtéž místě (odpůrci byli v hostinci) a pokračovali-li konečně pachatelé ve své činnosti i po tom, když fyzické překážky, které ze začátku byly na závalu uskutečnění zlého úmyslu v jednom směru, byly při nejmenším částečně zdolány, t. j. neustali-li stěžovatelé v házení kamením ani, když výplně dveří byly proraženy, jak vyplývá ze zjištěné skutečnosti, že uvnitř hostince po příběhu, o který jde, bylo nalezeno 79 kamenů jako pět velikých. Nálezací soud zjišťuje i druhý protiprávní směr vůle stěžovatelů slovy, že šlo jim hlavně o to, by jejich odpůrci vzali na těle škodu, a odůvodňuje tento závěr případně poukazem na projevy některých stěžovatelů. Zlý úmysl, poškodití jednáním někoho na těle, předpokládá však přímo vědomí pachatele, že jeho jednání jest spojeno s nebezpečím pro tělesnou bezpečnost osoby, proti níž jednání směřuje. Zmíněným výrokem nálezacího soudu jest tudíž též zjištěno §em 85 písm. b) tr. zák. předpokládané vědomí stěžovatelů, že z jejich jednání může lidem vzejít nebezpečí pro život, zdraví nebo bezpečnost těla; ba je jím dokonce zjištěno, že stěžovatelé házeli kameny přes toto vědomí, že pojali tedy nebezpečí to ve svůj úmysl a jednali přímo v úmyslu, by toto nebezpečí vyvrcholilo ve skutečný škodný účinek, to jest tělesné poškození toho neb onoho z ohrožených odpůrců stěžovatelů. Pokud stížnost tohoto zjištění nedbá, dokazujíc, že stěžovatelé nepostřehli před házením kamenů a při pokračování v něm nebezpečnosti svého jednání ve směru §u 85 písm. b) tr. zák., neprovádí hmotněprávních zmatků po zákoně.

Pokud stížnost, odvolávajíc se na rozhodnutí sb. Vážný č. 20 a 47 dovozuje, že ke skutkové povaze §u 85 písm. b) tr. zák. se vyžaduje, by nebezpečí, které povstalo z pachatelova činu, bylo aspoň in eventum zamýšleno, a že nestačí pouze vědomí o způsobilosti ohrozití tělesnou bezpečnost lidí, netřeba se jejími vývody zabývat, poněvadž soud nálezací slovy: »Že obžalovaným nešlo jen o to, aby si vylili zlost na majetku hostinského, z jehož šenkovny byli právě vyklizeni, nýbrž i hlavně o to, by jejich odpůrci na těle vzali škodu, vyplývá z výhrůžek, před hostincem pronesených,« přímo zjišťuje úmysl pachatelů, přivodití nebezpečí, míněné v §u 85 písm. b) tr. zák. Stížnost není posléze v právu, namítajíc, že tu není skutkové podstaty §u 85 písm. b) tr. zák., jelikož nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí nebylo přivoděno poškozením věcí, jež stěžovatelé házením kamení způsobili, nýbrž jen házením kamenů o sobě, nebo-li, jak rozsudek zjišťuje, bezprostředně mrštěným kamením, pokud se ještě po nálevně pohybovalo. Zákon poukazuje v ustanovení písm. b) §u 85 tr. zák. slovy »z toho« na předchozí slova »jiné zlomyslné poškození cizího majetku«, t. j. na veškerý souhrn změn, jež činností pachatelovou ve vnějším světě nastávají. K těmto změnám nenáleží však pouze konečný účinek, jenž byl příčinou působivosti pachatelova jednání vyvolán na věci, proti níž jed-

nání směřovalo, nýbrž též jednání samotné, než oné věci dosáhlo. Zákon předpokládá pouze, že pachatelovou činností, o níž jest uvažováti s hlediska Šu 85 tr. zák. jakožto o zlomyslném poškození cizího majetku, může býti nebezpečí rázu tam naznačeného přivoděno, aniž však rozeznává, zda bezprostřední příčinou nebezpečí bylo jednání pachatelovo samo o sobě či poškozením přivoděný stav věci, již se jednání dotklo. Nezáleží tudíž na tom, zda pominulo nebezpečí, jež hrozilo osobám, v nálevně přítomným, z toho, že lítaly nálevnou kameny, stěžovateli házené, jakmile kameny narazily na dveře nebo na zeď. Pro opačný názor stížnosti, že nebezpečí musí býti způsobeno změnami, na cizím majetku pachatelem zlomyslně způsobenými, neposkytuje zákon žádné opory. Důsledkem toho bylo zmateční stížnost obžalovaných jako neodůvodněnou zavrhnouti.

Čís. 1542.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Otázku, zda cena, pachatelem požadovaná, jest přiměřena či zřejmě přemrštěna, dlužno sice z p r a v i d l a řešiti s hlediska nabývacích nákladů, zvýšených po případě dopravními a režijními náklady a mírným ziskem řádného a oprávněného obchodu, nikoliv však i v případech, kdy náklady, za něž věc byla získána, nevyjadřují skutečnou její hodnotu.

Kupitel není účasten osobních výhod prodatele, koupivšího věc (v dražbě) pod (odhadní) cenou.

(Rozh. ze dne 13. března 1924, Kr I 788/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v České Lípě ze dne 19. září 1923, jímž byl obžalovaný podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle Šu 7 odstavec třetí zák. ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Obžaloba viní obžalovaného z přečinu podle Šu 7 odstavec třetí zákona o válečné lichvě proto, že požadoval dne 14. září 1922 od Anny Sch-ové 12.000 Kč a několik dní později 15.000 Kč za různé věci movité, které dne 14. září 1922 koupil ve vnucené dražbě za 8220 Kč. Nálezačí soud, zjistiť, že obžalovaný požadoval za věci ty dne 14. září 1922 13.000 Kč a dne 12. listopadu 14.000 Kč a že soudní odhadní cena těchto věcí byla 14.670 Kč, neshledal v tomto ději skutkové podstaty onoho přečinu proto, že požadovaná cena prodejní nepřevyšuje ceny, soudním znalcem odhadnuté, že věci jak 14. září tak i 12. listopadu 1922 měly tuto cenu, takže nemůže prý býti řeči o zřejmě přemrštěnosti požadované ceny prodejní a také obžalovaný nebyl si vědom, že se dopouští trestného činu, požaduje 13.000 Kč (14.000 Kč) za ony předměty. Výrok ten napadá zmateční stížnost státního zastupitelství,